

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 553/2011-38

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 25. októbra 2012 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Juraja Horvátha a Sergeja Kohuta prerokoval prijatú sťažnosť Ing. I. M., N., zastúpeného advokátkou JUDr. I. R., K., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prierahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 180/04 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 180/04 porušil základné právo Ing. I. M., aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prierahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Ing. I. M. priznáva finančné zadosťučinenie v sume 500 € (slovom päťsto eur), ktoré je Okresný súd Nitra povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Kancelárii Ústavného súdu Slovenskej republiky u k l a d á zaplatiť trovy právneho zastúpenia Ing. I. M. v sume 318,84 € (slovom tristoosemnásť eur a osemdesiatštyri centov) na účet ustanovenej advokátky JUDr. I. R., K., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Nitra j e p o v i n n ý uhradiť štátu trovy právneho zastúpenia v sume 318,84 € (slovom tristoosemnásť eur a osemdesiatštyri centov) na účet Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 553/2011-13 z 8. decembra 2011 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť Ing. I. M., N. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 180/04 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Sťažovateľovi bola uvedeným uznesením ustanovená aj právna zástupkyňa v konaní pred ústavným súdom, a to advokátka JUDr. I. R., K.

1.1 Zo sťažnosti sťažovateľa vyplynulo: „Dňa 14. 7. 2004 som podal žalobu na Okresnom súde Nitra vo veci: Neoprávnene fakturovanej čiastky vo výške 1041,04 Sk na O. N. Spis je vedený na okresnom súde pod spisovou značkou 18C 180/2004. Spor vznikol na základe potreby generálnej opravy balkóna v roku 2002. Na základe informácie pracovníkov družstva, že je možné získať štátnu dotáciu vo výške 50 % som súhlasil s rekonštrukciou za vopred dohodnutú cenu vo výške 12 266,50 Sk. Dôvodom môjho súhlasu

bola informácia o nedostatku finančných prostriedkov vo fonde opráv ako aj konštatovanie, že oprava balkónov je súkromná záležitosť každého vlastníka bytu. Vyúčtovanie opravy nevalnej kvality napriek urgenciám bolo vykonané až dňa 16. 2. 2004. Zákazka bola predražená oproti dohode o 1041,04 Sk s odôvodnením vykonania prác navyše. Tieto práce však neboli vykonané, resp. boli súčasťou technológie opravy balkóna. Uvedené fakty potvrdili aj súdni znalci. Súd akceptoval neoprávnené požiadavky odporcu na ďalšie posudky a na každý znalecký posudok kládol iné otázky. Na moju sťažnosť na prietahy v súdnom konaní, adresované príslušnému súdu, mi bolo listom zo dňa 14. 2. 2008 zn. 1905/2008 oznámené, že súd koná plynulo a bez zbytočných prietahov. Súd nechal do úvahy ani moje upozornenie na porušenie Občianskeho zákona a to konkrétne § 635 odstavec 1: Ak bola cena dohodnutá podľa rozpočtu, nesmie byť bez súhlasu objednávateľa zvýšená. Práce a náklady do rozpočtu nezahrnuté je možné účtovať len v tom prípade, ak ich objednávateľ schválil, alebo vtedy ak ich dodatočne objednal. Prietahy v konaní pokračovali aj po tejto mojej sťažnosti. Súd vyhovel odporcovi a nariadil spracovať ďalší znalecký posudok znalcovi na hodnotu stavebných prác, a to napriek môjmu upozorneniu, že cena nie je predmetom sporu. Následne dňa 30. 6. 2008 bol vynesený rozsudok, proti ktorému sa obe strany odvolali. Nasledovalo opravné uznesenie zo dňa 3. 12. 2009 ako aj doplňujúci rozsudok zo dňa 26. 1. 2010. Napriek týmto procesným krokom bolo na základe odvolania prijaté Krajským súdom v Nitre dňa 28. februára 2011 uznesenie pod č. k. 7Co/37/2010-311 o zrušení rozsudku a vrátenie okresnému súdu znova na prejednanie.

Zákonná sudkyňa preto vytýčila nové pojednávanie na deň 28. júna 2011. Po 30 minútach bolo pojednávanie odročené na deň 6. 9. 2011, s tým že budú predvolaní súdni znalci. Týmto krokom sa po viac ako siedmich rokoch dostáva spor prakticky na začiatok.

Vzhľadom k tomu, že Okresný súd akceptoval nedôvodné požiadavky odporcu na nové a nové súdnoznalecké posudky zapríčinil, že ani po 7 rokoch od podania žaloby nebol právne jednoduchý spor ukončený. Mám za to, že došlo k porušeniu môjho ústavného práva, opísaného vyššie.

Ako sťažovateľ sa rovnako domáham primeraného finančného zadošťačenia v sume 300 EUR za porušenie môjho ústavného práva. (...)

Na základe vyššie uvedených skutočností navrhujem aby Ústavný súd Slovenskej republiky po prejednaní veci vydal nasledovné rozhodnutie:

1. Základné právo sťažovateľa Ing. I. M.(...) na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky porušené bolo.

2. Sťažovateľovi Ing. I. M.(...) priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 300 eur(...), ktoré je Okresný súd Nitra(...) povinný zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedom, listom sp. zn. Spr. 1471/11 zo 16. januára 2012 a právna zástupkyňa sťažovateľa stanoviskom k uvedenému vyjadreniu okresného súdu z 10. februára 2012.

2.1 Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení uviedol chronológiu úkonov vykonaných súdom v danej veci a dodal tieto relevantné skutočnosti:

„(...) Z postupu súdu vo veci vyplýva, že súd konal riadne a jednotlivé úkony boli vykonávané plynule a v primeraných časových intervaloch. Dĺžka konania bola ovplyvnená najmä potrebou znaleckého dokazovania, pričom v tejto veci boli podané 4 znalecké posudky, ako aj tým, že spis bol dvakrát predkladaný odvolaciemu súdu.

V zmysle § 30 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov, v znení neskorších predpisov, oznamujeme, že súhlasíme s tým, aby ústavný súd upustil od ústneho pojednávania, nakoľko od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.“

2.2 Právna zástupkyňa sťažovateľa vo svojom stanovisku k uvedenému vyjadreniu predsedu okresného súdu uviedla najmä, že:

«(...) Sťažovateľ týmto oznamuje, že súhlasí s tým, aby Ústavný súd Slovenskej republiky upustil od ústneho pojednávania.

K vyjadreniu Okresného súdu Nitra zo dňa 16. 1. 2012 zaujímam v mene sťažovateľa toto stanovisko:

Priložené vyjadrenie Okresného súdu Nitra obsahuje chronológiu konania vedeného na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 18C 180/2004 a nijakým spôsobom nespochybňuje skutočnosť, že konanie vo veci začatej v roku 2004 nie je právoplatne skončené ani v roku 2012. Konanie trvá už takmer 7 rokov a 7 mesiacov, počas ktorých úkony Okresného súdu

Nitra nesmerovali k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa, ktorá sa s každým rokom zvyšovala.

Predseda Okresného súdu Nitra vo svojom vyjadrení zo dňa 16. 1. 2012 konštatuje, že z postupu súdu vo veci vyplýva, že súd konal riadne a jednotlivé úkony boli vykonávané plynule a v primeraných časových intervaloch. Dĺžka konania bola ovplyvnená najmä potrebou znaleckého dokazovania, pričom v tejto veci boli podané 4 znalecké posudky, ako aj tým, že spis bol dvakrát predkladaný odvolaciemu súdu. (...)

V chronológii je ako dátum kedy súd vyzval navrhovateľa na zaplatenie súdneho poplatku deň 13. 10. 2008 (zrejme nesprávny), keďže ďalej sa uvádza, že súdny poplatok bol zaplatený dňa 20. 10. 2004.

Z chronológie konania uvádzanej vo vyjadrení predsedu Okresného súdu Nitra vyplývajú obdobia nečinnosti okresného súdu. Neúmerne dlho trvalo súdu nariadenie termínu pojednávania po v poradí piatom pojednávaní, ktoré sa konalo dňa 9. 3. 2006. V poradí šieste pojednávanie sa uskutočnilo až dňa 25. 10. 2007. To znamená, že súd bol nečinný vyše 1 roka a 6 mesiacov. Aj s prihliadnutím na dobu počas ktorej je znalec povinný vypracovať znalecký posudok je nemysliteľné, aby súd umožnil, aby v konaní nastali z dôvodu potreby znaleckého dokazovania prietahy v trvaní vyše 1 a pol roka.

Ďalším obdobím, ktorým súd prispel k neprimeranej dĺžke konania, je obdobie od 25. 10. 2007 do 26. 6. 2008. V uvedené dni sa uskutočnili pojednávania vo veci samej. Doba medzi nariadenými pojednávaniami v trvaní 8 mesiacov, však nie je ospravedliteľná ani s ohľadom na prípadné nariadenie znaleckého dokazovania.

V takomto postupe súdu nie je možné nájsť známky efektívnosti, hospodárnosti a snahy odstrániť právnu neistotu účastníkov konania.

Na pojednávaní nariadenom na deň 30. 6. 2008 súd vo veci rozhodol. Proti tomuto rozsudku okresného súdu však bolo podané odvolanie a spis bol predložený Krajskému súdu v Nitre. Doba, ktorá uplynula od vynesenia rozsudku do doby kým bol Krajskému súdu v Nitre predložený spis bola takmer 6 mesiacov. Spis bol krajskému súdu predložený dňa 22. 12. 2008. Predmetný spis bol z Krajského súdu v Nitre po takmer roku odo dňa kedy mu bol predložený, dňa 24. 11. 2009 vrátený späť prvostupňovému súdu avšak bez akéhokolvek rozhodnutia, a to z dôvodu, že prvostupňový súd nerozhodol o trovách konania štátu.

Prvostupňový súd tak dňa 26. 1. 2010 vyhlásil doplňujúci rozsudok a dňa 6. 3. 2010 spis opätovne predložil odvolaciemu súdu.

Z uvedeného je zrejmé, že Okresný súd Nitra, spôsobil svojim neúplným rozsudkom zo dňa 30. 6. 2008, ako výsledkom nedôsledného postupu súdu, prietahy trvajúce vyše 14 mesiacov v období odo dňa 22. 12. 2008 (kedy bol spis predložený odvolaciemu súdu prvý krát) do dňa 6. 3. 2010 (kedy bol spis po vyhlásení doplňujúceho rozsudku opätovne predložený odvolaciemu súdu). Počas tejto doby sa spis sp. zn. 18C 180/2004 nachádzal na Krajskom súde v Nitre úplne neodôvodnene.

V uznesení Krajského súdu v Nitre sp. zn. 7Co/37/2010 zo dňa 28. 2. 2011 sa uvádza: „Krajský súd v Nitre ako súd odvolací preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo (§ 212 ods. 1 OSP) a po prejednaní veci bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) dospel k záveru, že odvolania účastníkov konania sú dôvodne podané. Súd prvého stupňa svoje rozhodnutie nedostatočne a nezrozumiteľne odôvodnil, v dôsledku čoho je jeho rozhodnutie nepreskúmateľné, preto odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 221 ods. 1 písm. f) OSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.“ (...)

Vzhľadom na to, že rozsudok prvostupňového súdu bol nepreskúmateľný možno aj v poradí druhé odvolacie konanie trvajúce odo dňa 6. 3. 2010 (kedy bol Krajskému súdu v Nitre po vydaní doplňujúceho rozsudku Okresného súdu Nitra sp. zn. 18C 180/2004 zo dňa 26. 1. 2010 opätovne predložený spis) do dňa 3. 5. 2011 (kedy bol predmetný spis znovu doručený Okresnému súdu Nitra na ďalšie konanie) považovať za zbytočné prietahy v konaní.

Obdobie v trvaní 14 mesiacov, počas ktorých bol spis v predmetnej veci predložený odvolaciemu súdu nemožno vnímať inak ako zbytočné a ničím neodôvodnené prietahy v konaní. Tieto prietahy však nemožno pripísať na ťarchu odvolacieho súdu, ale na ťarchu Okresného súdu Nitra. Práve prvostupňový súd nerešpektovaním ustanovenia § 157 ods. 2 O. s. p. spôsobil to, že jeho rozsudok zo dňa 26. 6. 2008 doplnený doplňujúcim rozsudkom zo dňa 26. 1. 2010 bol pre odvolací súd nepreskúmateľným. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 221 ods. 1 písm. f) O. s. p. zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

Argumentáciu predsedu Okresného súdu Nitra v tom zmysle, že dĺžka konania bola ovplyvnená tým, že spis bol dvakrát predkladaný odvolaciemu súdu nemožno považovať

za dôvodnú. Práve vyššie uvedené obdobie počas ktorého bol spis predložený odvolaciemu súdu, je typickým príkladom prieťahov v konaní spôsobených nedôsledným postupom Okresného súdu Nitra v tomto konaní. (...)

Vzhľadom na neprimeranú dĺžku konania v čase podania sťažnosti na ústavný súd je zrejmé, že súd v konaní nepostupoval tak, aby vec vybavil v primeranej lehote a konal bez zbytočných prieťahov. Nie je teda možné očakávať od sťažovateľa, aby v konaní, ktoré trvá tak neprimerane dlho, dával okresnému súdu časový priestor niekoľkých mesiacov, aby ten napravil protiprávny stav a začal po viac ako 7 rokoch a 7 mesiacoch vo veci konať bez prieťahov. Podľa názoru sťažovateľa je zrejmé, že o prerokovaní veci v primeranej lehote po takmer 8 rokoch už hovoriť nemožno. (...)

Vec je súčasťou štandardnej agendy všeobecných súdov. Podľa názoru sťažovateľa nie je vec právne ani skutkovo zložitá. Určité komplikácie a spomalenie postupu konania možno priradiť okolnosti, že v predmetnej veci bolo nevyhnutné znalecké dokazovanie. Ani táto skutočnosť však nemôže ospravedlniť celkovú dĺžku predmetného konania.

(...) ústavný súd môže priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie, no z týchto ustanovení nevyplýva skutočnosť, že ústavný súd sa pri priznaní finančného, zadosťučinenia musí pridržiavať sumy, v akej sa ho sťažovateľ vo svojej sťažnosti adresovanej ústavnému súdu domáha.

Výška finančného zadosťučinenia, ktorú sťažovateľ vo svojej sťažnosti označil ako odškodné a ktorú požaduje je vzhľadom na dĺžku konania, ktoré trvá už 7 rokov a 7 mesiacov, a tiež vzhľadom na zaužívanú prax ústavného súdu pri priznávaní finančných zadosťučinení, neprimerane nízka.

Keďže v čl. 127 ods. 3 Ústavy SR a v ust. § 56 ods. 4 zákona č. 38/1993 Z. z. je uvedená skutočnosť, že ústavný súd môže priznať primerané finančné zadosťučinenie, no nie je v týchto ustanoveniach výslovne uvedené, že ústavný súd pri priznaní finančného zadosťučinenia musí vychádzať zo sumy, akú si sťažovatelia uplatňujú v sťažnosti, domnievam sa, že ústavný súd pri rozhodovaní vo veci samej môže, aj s prihliadnutím na to, že sťažovateľ podal predmetnú sťažnosť sám, a teda bez toho, aby bol zastúpený právnym zástupcom a vzhľadom na prax ústavného súdu, priznať sťažovateľovi finančné zadosťučinenie vyššie, akého sa sťažovateľ vo svojej sťažnosti domáha.

Vzhľadom na tieto skutočnosti sťažovateľ považuje za primerané, aby mu ústavný súd priznal finančné zadostučinenie vo výške 3000 €.

Takto postupoval Ústavný súd Slovenskej republiky aj vo veci vedenej pod sp. zn. II. ÚS 167/2011. (...)

Po takmer 7 rokoch a 7 mesiacoch je sťažovateľ v rovnakej právnej neistote ako na začiatku konania. V súvislosti s vyššie uvedenými argumentmi, z ktorých vyplýva zodpovednosť okresného súdu za neprimeranú dĺžku konania a zbytočné prietahy v ňom, považuje sťažovateľ svoju sťažnosť, ako aj výšku finančného zadostučinenia, za odôvodnenú. (...)

Ako ustanovená právna zástupkyňa sťažovateľa týmto zároveň žiadam, aby ústavný súd rozhodol o priznaní mi odmeny za zastupovanie spolu vo výške 318,84 € a o jej poukázanie na účet(...).»

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 18 C 180/04:

Dňa 16. júla 2004 podal sťažovateľ na okresnom súde žalobu o navrátenie neoprávnene fakturovanej čiastky vo výške 1 041,04 Sk proti O. N. (ďalej len „odporca“).

Dňa 26. augusta 2004 okresný súd vyzval sťažovateľa, aby svoje podanie zo 16. júla 2004 doplnil, pretože nespĺňa zákonom predpísané náležitosti.

Dňa 14. septembra 2004 sťažovateľ doplnil svoj žalobný návrh.

Dňa 29. septembra 2004 okresný súd vyzval sťažovateľa, aby opätovne doplnil svoje podanie.

Dňa 8. októbra 2004 sťažovateľ doplnil žalobný návrh.

Dňa 13. októbra 2004 okresný súd vyzval sťažovateľa, aby zaplatil súdny poplatok.

Dňa 20. októbra 2004 bol zaplatený súdny poplatok.

Dňa 15. decembra 2004 okresný súd vydal vo veci platobný rozkaz.

Dňa 24. januára 2005 odporca podal odpor proti platobnému rozkazu.

Dňa 23. marca 2005 sa vo veci uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 3. máj 2005.

Dňa 3. mája 2005 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré súd odročil na neurčito s tým, že do konania bude pribratý znalec.

Dňa 20. júna 2005 okresný súd ustanovil vo veci znalca z odboru stavebníctvo-stavebná konštrukcia, Ing. J. G., a sťažovateľovi uložil povinnosť zložiť preddavok na trovy konania spojené s podaním znaleckého posudku.

Dňa 26. júla 2005 bol zložený preddavok na trovy znalca.

Dňa 3. októbra 2005 bol okresnému súdu doručený vypracovaný znalecký posudok.

Dňa 12. októbra 2005 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie sťažovateľa k znaleckému posudku.

Dňa 25. októbra 2005 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie odporcu k znaleckému posudku.

Dňa 24. novembra 2005 sa účastníci nedostavili na pojednávanie, preto ho súd odročil na 19. január 2006.

Dňa 19. januára 2006 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 9. marec 2006 s tým, že bude opätovne predvolaný znalec.

Dňa 9. marca 2006 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 21. marec 2006.

Dňa 15. marca 2006 bol súdu doručený návrh odporcu na doplnenie dokazovania.

Dňa 21. marca 2006 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito s tým, že bude ustanovený znalec na doplnenie znaleckého posudku.

Dňa 28. marca 2006 okresný súd uznesením ustanovil znalca na doplnenie ním už vypracovaného znaleckého posudku.

Dňa 22. mája 2006 okresný súd vyzval znalca, aby si prevzal spis.

Dňa 24. júla 2006 okresný súd opätovne vyzval znalca, aby sa dostavil na súd.

Dňa 21. augusta 2006 sa znalec dostavil na okresný súd.

Dňa 4. októbra 2006 súd vyzval znalca na zaslanie vypracovaného znaleckého posudku.

Dňa 31. októbra 2006 bol okresnému súdu doručený vypracovaný znalecký posudok.

Dňa 2. novembra 2006 okresný súd zaslal vypracovaný znalecký posudok účastníkom na vyjadrenie.

Dňa 8. novembra 2006 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie sťažovateľa.

Dňa 13. novembra 2006 okresný súd uznesením rozhodol o priznaní znalečného.

Dňa 27. novembra 2006 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie odporcu k znaleckému posudku.

Dňa 13. decembra 2006 okresný súd uznesením ustanovil T., n. o., B., ako znaleckú organizáciu a odporcovi uložil, aby zložil preddavok na trovy spojené s podaním znaleckého posudku.

Dňa 19. januára 2007 bol odporcom zložený preddavok na trovy.

Dňa 24. januára 2007 znalecká organizácia požiadala o zaslanie spisu na účely vypracovania znaleckého posudku.

Dňa 25. januára 2007 okresný súd zaslal spis znaleckej organizácii.

Dňa 28. marca 2007 okresný súd vyzval znaleckú organizáciu, aby predložila vypracovaný znalecký posudok.

Dňa 24. mája 2007 znalecká organizácia požiadala okresný súd o predĺženie lehoty na vypracovanie znaleckého posudku.

Dňa 8. augusta 2007 požiadal okresný súd znaleckú organizáciu o predloženie vypracovaného znaleckého posudku.

Dňa 13. septembra 2007 bol okresnému súdu doručený znalecký posudok.

Dňa 24. septembra 2007 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie sťažovateľa k vypracovanému znaleckému posudku.

Dňa 17. októbra 2007 okresný súd rozhodol o priznaní znalečného.

Dňa 25. októbra 2007 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré okresný súd odročil na 29. november 2007.

Dňa 29. novembra 2007 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré okresný súd odročil na neurčito pre účely ďalšieho znaleckého dokazovania.

Dňa 5. decembra 2007 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie sťažovateľa k ďalšiemu navrhovanému vykonaniu znaleckého dokazovania.

Dňa 18. decembra 2007 okresný súd ustanovil znalca z odboru stavebníctvo – odhad hodnoty stavebných prác – Ing. M. H. a odporcovi uložil zaplatiť preddavok na trovy spojené s podaním znaleckého posudku.

Dňa 8. februára 2008 bolo okresnému súdu doručené oznámenie Ing. M. H., že pre dané odvetvie – odhad hodnoty stavebných prác – nemá oprávnenie.

Dňa 20. februára 2008 okresný súd ustanovil znalca z odboru stavebníctvo – odhad hodnoty stavebných prác – Ing. P. M. na vypracovanie znaleckého posudku a odporcovi uložil zložiť preddavok na trovy spojené s dokazovaním.

Dňa 1. apríla 2008 okresný súd vyzval Ing. P. M., aby sa dostavil na okresný súd prevziať spis.

Dňa 15. mája 2008 bol okresnému súdu doručený vypracovaný znalecký posudok.

Dňa 16. mája 2008 okresný súd zaslal účastníkom konania znalecký posudok na vyjadrenie sa.

Dňa 23. mája 2008 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie sťažovateľa k znaleckému posudku.

Dňa 29. mája 2008 okresný súd vo veci nariadil pojednávanie na 26. jún 2008.

Dňa 26. júna 2008 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 30. jún 2008.

Dňa 30. júna 2008 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom okresný súd vyhlásil rozsudok, ktorým zaviazal odporcu zaplatiť sťažovateľovi sumu 675,62 Sk s 10 % úrokom z omeškania, ako aj náhradu trov konania, vo zvyšku okresný súd návrh zamietol.

Dňa 18. septembra 2008 sťažovateľ podal odvolanie proti uvedenému rozsudku.

Dňa 22. septembra 2008 okresný súd vyzval sťažovateľa na zapltenie súdneho poplatku za podanie odvolania a v ten istý deň požiadal účastníkov konania o oznámenie, či súhlasia s rozhodnutím odvolacieho súdu bez nariadenia pojednávania.

Dňa 24. septembra 2008 odporca podal odvolanie proti rozsudku okresného súdu z 30. júna 2008 a zároveň zaplatil súdny poplatok za podanie odvolania.

Dňa 29. septembra 2008 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie sťažovateľa, že súhlasí s rozhodnutím odvolacieho súdu bez nariadenia pojednávania.

Dňa 29. septembra 2008 sťažovateľ zaplatil súdny poplatok za podanie odvolania.

Dňa 8. októbra 2008 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie odporcu, že nesúhlasí s rozhodnutím odvolacieho súdu bez nariadenia pojednávania.

Dňa 22. októbra 2008 okresný súd zaslal sťažovateľovi odvolanie podané odporcom, aby sa k nemu vyjadril.

Dňa 29. októbra 2008 bolo súdu doručené stanovisko sťažovateľa k odvolaniu podaného odporcom.

Dňa 19. decembra 2008 okresný súd predložil spis s opravným prostriedkom Krajskému súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“).

Dňa 24. novembra 2009 krajský súd vrátil spis okresnému súdu ako predčasne predložený, keďže okresný súd neuviedol výšku trov konania, ktorú je podľa rozsudku odporca povinný zaplatiť sťažovateľovi, a nerozhodol ani o trovách štátu.

Dňa 1. decembra 2009 okresný súd nariadil pojednávanie na 26. január 2010.

Dňa 3. decembra 2009 okresný súd vydal opravné uznesenie, ktorým opravil výrok svojho rozsudku z 30. júna 2008.

Dňa 26. januára 2010 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom okresný súd uznesením vyhlásil dokazovanie za skončené.

Dňa 26. januára 2010 okresný súd vydal doplnčací rozsudok, ktorým zaviazal odporcu zaplatiť trovy štátu vo výške 526,46 €.

Dňa 26. marca 2010 okresný súd predložil spis s opravným prostriedkom krajskému súdu.

Dňa 28. februára 2011 krajský súd uznesením zrušil rozsudok okresného súdu z 30. júna 2008 v spojení s opravným uznesením z 3. decembra 2009 a v spojení s doplnčacím rozsudkom z 26. januára 2010 a vec vrátil na ďalšie konanie.

Dňa 9. mája 2011 okresný súd nariadil pojednávanie na 28. jún 2011.

Dňa 28. júna 2011 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré okresný súd odročil na 6. september 2011.

Dňa 6. septembra 2011 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom okresný súd vyhlásil uznesením dokazovanie za skončené a pojednávanie odročil na 27. september 2011.

Dňa 27. septembra 2011 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom bol vyhlásený rozsudok, ktorým súd uložil odporcovi povinnosť zaplatiť sťažovateľovi sumu 22,42 € s 10 % úrokom z omeškania.

Dňa 30. septembra 2011 sťažovateľ podal odvolanie proti uvedenému rozsudku.

Dňa 18. októbra 2011 okresný súd rozhodol o priznaní znalečného znaleckej organizácii.

Dňa 15. novembra 2011 znalecká organizácia podala odvolanie proti uzneseniu o priznaní znalečného.

Dňa 16. novembra 2011 okresný súd zaslal účastníkom konania odvolanie znaleckej organizácie, aby sa k nemu vyjadrili.

Dňa 23. novembra 2011 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie odporcu.

Dňa 7. decembra 2011 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie sťažovateľa.

Dňa 15. decembra 2011 okresný súd predložil krajskému súdu spis s opravným prostriedkom.

Dňa 28. decembra 2011 krajský súd uznesením zrušil napadnuté uznesenie okresného súdu z 18. októbra 2011, ktorým rozhodol o priznanej výške znalečného znaleckej organizácii a vec vrátil na ďalšie konanie.

Dňa 27. januára 2012 bolo okresnému súdu doručené uznesenie krajského súdu.

Dňa 6. februára 2012 bol krajskému súdu predložený spis s opravným prostriedkom, ktorý podal sťažovateľ proti rozsudku okresného súdu.

Dňa 29. februára 2012 krajský súd odmietol odvolanie sťažovateľa vo vzťahu k výroku, ktorým okresný súd zvyšok návrhu zamietol, a napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o trovách konania potvrdil.

Dňa 28. marca 2012 bolo okresnému súdu doručené uznesenie krajského súdu.

Dňa 27. apríla 2012 okresný súd uznesením rozhodol o priznaní znalečného znaleckej organizácii.

Dňa 28. júna 2012 okresný súd uznesením uložil odporcovi povinnosť zaplatiť sťažovateľovi náhradu trov konania vo výške 66,39 € a zaplatiť trovy štátu vo výške 688,34 €.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'účinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 180/04 dochádza k porušovaniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov(...)

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitost' veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitost' veci, ústavný súd konštatuje, že rozhodovanie v okolnostiach danej veci mohlo predstavovať určitý stupeň zložitosti súvisiaci s nutnosťou znaleckého dokazovania. Neobyčajne zdĺhavý priebeh napadnutého konania však ústavný

nemôže pripísať iba na vrub faktickej náročnosti prerokovávanej veci. Napokon ani predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení nepoukázal na skutkovú alebo právnu zložitosť predmetnej veci.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným priesťahom.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v napadnutom konaní a predovšetkým poukazuje na to, že trvanie tohto konania 7,5 roka, pričom o trovách konania ešte nie je ani právoplatne rozhodnuté, je už samo osebe celkom jednoznačne neprimerané. Ústavnému súdu pritom neušlo pozornosti, že v dôsledku odvolaní účastníkov konania bol spis na krajskom súde asi 2 roky, za toto obdobie však spravidla nemôže zodpovedať okresný súd. V danom prípade však minimálne obdobie od 19. decembra 2008 do 28. novembra 2009 (jedenásť mesiacov) treba pričítať aj z uvedeného obdobia na vrub okresnému súdu, pretože toto obdobie uplynulo neefektívne v dôsledku predčasného predloženia spisu krajskému súdu. Okrem toho znalec ustanovený 28. marca 2006 (ktorý súdny spis prevzal, čo i len bez hrozby poriadkovej pokuty zo strany súdu, až po piatich mesiacoch), ako aj znalecká organizácia ustanovená 13. decembra 2006, ktorá znaleckú úlohu splnila až po siedmich mesiacoch (bez toho, aby súd využil prostriedky nápravy, ktoré mal k dispozícii podľa Občianskeho súdneho poriadku), tak spolu zapríčinili minimálne šesťmesačnú nečinnosť súdu. Všeobecný súd pritom v rozsahu svojej právomoci nesie zodpovednosť aj za zabezpečenie efektívneho postupu znalca (napr. III. ÚS 111/01, II. ÚS 216/09 a iné). Uvedená nečinnosť, resp. neefektívna činnosť okresného súdu nie je v kontexte 7,5 rokov trvania napadnutého konania ničím ospravedlniteľná, pretože počas minimálne poldruha roka nevykonával vo veci úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ ako navrhovateľ v predmetnej veci počas súdneho konania nachádzal, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02). Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd konštatuje, že v napadnutom konaní došlo k zbytočným priesťahom, ktoré neboli spôsobené zložitou veci ani správaním účastníkov konania, ale v dôsledku postupu súdu. V tejto súvislosti

ústavný súd už uviedol, že ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie veci, a teda vykonanie spravodlivosti bez zbytočných prieťahov (pozri napr. I. ÚS 119/03).

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

4. Vzhľadom na to, že 27. septembra 2011 bolo vo veci samej na okresnom súde rozsudkom rozhodnuté, neprichádzalo do úvahy v okolnostiach danej veci rozhodnutie podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ požadoval prostredníctvom svojej právnej zástupkyne priznať finančné zadosťučinenie „vyššie, akého sa sťažovateľ“ vo svojej sťažnosti domáhal, teda vyššie, ako 300 €, pretože „po takmer 7 rokoch a 7 mesiacoch je sťažovateľ v rovnakej právnej neistote ako na začiatku konania“.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti a s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľa, ako aj vzhľadom na povahu veci (sťažovateľ sa súdil „o 1041,04 Sk“) považuje za primerané vo výške 500 €.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľovi vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátkou za dva účelne vykonané úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a spísanie písomného stanoviska k vyjadreniu okresného súdu). Za jeden úkon vykonaný v roku 2011 patrí odmena v sume 123,50 € a režijný paušál v sume 7,41 € a za jeden úkon vykonaný v roku 2012 patrí odmena v sume 127,16 € a režijný paušál v sume 7,63 €, preto trovy právneho zastúpenia pre sťažovateľa predstavujú sumu 265,70 € v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. K uvedenej sume bolo treba pripočítať 20 % DPH, teda sumu 51,13 €, t. j. trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú celkovú sumu 318,84 €.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľa rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. októbra 2012